

**Miért énekelnek magyarul a tarbes-i
deszantosok?
Huszárhagyományok a mai francia
hadseregben**

TBS 186

Tartalom

1	1er Régiment de hussards Parachutistes	3
1.1	A huszárság	4
1.3	Tarbes bemutatása.....	8
1.4	Tarbes legnagyobb híressége	9
1.5	Hogyan került a huszárság Franciaországba?.....	10
2	Bercsényi László, az ezred alapítója	10
2.1	Huszárhagyományok a mai francia hadseregben	12
3	Az ezred magyarországi kapcsolatai.....	13
4.1	Bercsényi huszárok napjainkban	15
5	A Magyar harcoló szárazföldi erők.....	16
5.1	Alakulatok.....	17
5.2	Különbségek az MH.5/24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj, az MH 25/88 Könnyű Vegyes Zászlóalj, és az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj-ak között	20
6	Bercsényi László felderítő zászlóalj (MH 34.)	25
6.1	Az alakulat története	25
6.2	Az alakulat rendeltetése	26
6.3	Szervezeti felépítése.....	27
7	ÖSSZEGZÉS	28

1 1er Régiment de hussards Parachutistes

Először is szeretném bemutatni a francia huszárezred, hivatalos néven az „első huszár ejtőernyős ezred” indulóját. Ezt az indulót a kiképzési terv szerint minden Bercsényisnek magyarul kell tudni énekelni Bercsényi Lászlónak, az ezred alapítójának tiszteletére. A francia fonetika szabályainak megfelelően írták át a dal eredeti, magyar szövegét.

“Prononciation du chant	Bercheny hongrois
Dienne guienne vi o la nac	Gyenge violánk
Les teureutes en za gane	Letörött az ága
Azene ba na tom nac	Az én bánatomnak
Nitch vigas ta la chan	Nincs vigasztalása
Refrain (bis)	Refre`n
Chou o kasell	Suhog a szél
Kechmar failette	Kesmark felett
Eteche ro jame	Édes rózsám
Ich tene vilaide	Isten veled.
Nad nercheny mi cloche	Nagy Bercsényi Miklós
Chir do galma gaban	Sírdogál magában
El fodiote se gue gneg	Elfogyott szegénynek
Mi decato nayane	Minden katonája.
Refrain (bis)	Refre`n
Chou o kasell	Suhog a szél
Kechmar failette	Kesmark felett

Eteche ro jame Ich tene vilaide	Édes hazám Isten veled.” ¹
------------------------------------	--

1.1 A huszárság

A **huszár** (1.kép) szó magyar eredetű, a könnyűlovassági fegyvernem katonája. A lovaskatonákat (2.kép) hívták így. Mátyás király korába nyúlik vissza 1458-ra. A huszár szó keletkezéséről már nem nagyon tudnak beszámolni. A legvalószínűbb, hogy a husz (hús) szóból származik, amikor Mátyás király elrendelte, hogy hús jobbágytelek után egy katona álljon a király seregéhez.² Lehetséges, hogy ez a fogalom már hamarabb is létezett, mert egy 1403-ban keletkezett latin nyelvű irat említ egy huszár kapitányt, valószínűleg a 15. század elején írt irat egy Imre Huszár nevű személyt, és továbbá egy 1449-ben kelt okmányban magyar huszárról írtak. Mátyás király a fekete seregen belüli könnyűlovasságot már huszároknak nevezi egyik latin levelében 1481-ben. A huszár alakja (a páncél nélküli, sisakkal ellátott, lándzsás, pajzsos lovas vitézként) a 15. századi forrásokban jelenik meg inkább. A 16-17. századra tehető a huszárság hőskora, méghozzá a török elleni harcok idejére.³

A huszáros virtus az európai nyelvekben mindenütt ugyanazt jelenti: bátorságot, vakmerőséget, hűséget és férfias külsőt. A huszárok páncél nélküli, sisakkal ellátott, lándzsás, pajzsos lovas vitézként lehet bemutatni.(3.kép) A nemesek és az urak által vezetett tizedeket, századokat és ezredeket képeztek, fürge és rendkívül kitartó lovakon harcoltak. A

¹<http://blog.vidabalazs.hu/post/176134511/a-francia-bercsenyi-huszarezred-induloja> 2012.03.11.

² Nagyrévi-Neppel György: *Huszárok*, Corvina Kiadó, Budapest, 1973

³ Barczy Zoltán-Somogyi Győző: *Magyar huszárok*, Európa Könyvkiadó, Budapest, 1959.

huszárruhát első elképzelésnek kéknek szánták, de néhány korábbi jegyzetekből kiderül, hogy a huszárruha alapszíne a sötétkék és a sötétzöld. A nadrág színét az ezredtulajdonok határozhatták meg. A huszár-köpeny színe pedig fehér szín volt. A hosszú utakon úgy kímélték a ruhájukat, hogy a nadrág és a csizma fölé egy vászonból készített nadrágot húztak. A francia husároknál gyakran változott az egyenruha színe. Mivel a husárok gyakran voltak előőrsi szolgálatban, ezért akkoriban a fehér, máskor gyöngyszürke vagy skarlátszínű posztóból csak ritkán készítettek huszárruhát. A poroszok huszárainak fekete színű posztóból készítették, de volt olyan huszárezred, aminek vörös vagy zöld színű mentét és dolmányt hordtak. „A legszebb és legdíszesebb huszárviseletnek a magyar nemesi testőrség egyenruháját tekintették: zöld dolmány, piros nadrág, mindkettő sűrű ezüst sujtással, sárga csizma, medvebőr süveg kócsagtollal, párducbőr kacagány és fehér körgallér. Ennek a testőrségnek a mintájára szerveztek huszár testőrséget más országokban is. A husárok sűrűn zsinórozott vitézkötéses dolmánydivatját (4.kép) vették át a franciai Napóleon csapata és az angol tüzérek.”⁴ A husárok kucsmája helyett a csákó került előtérbe. Sima csizma és a zsinórozás nélküli kényelmes zeke figyelhető meg a dolmány mellett. Ezt csak a szolgálatban lévő tisztek viselhették. Fegyverzetük a kard mellett a karabély (5.kép) volt és a pisztoly. A francia husároknál található volt még a (6.kép), ami egy kartácsszerű lőfegyver volt. Ezt csak minden 11. lovas kezelhette.

A szablya (7.kép) a huszárkard a honfoglalás óta fő fegyvere a magyar lovasságnak. A magyaroknak köszönhetően honosodott meg a szablya egész Európában. Továbbá híresek voltak a magyarok a villámgyors kardforgatásukról.

A pisztoly és fokos, a pisztollyal míg csak egyet lehet lőni, így még a fokos is ott volt kéznél.

⁴ <http://www.lovasok.hu/index.php?i=15828> , Lovak, ruházat, felszerelés, fegyverek; Huszárezredek 1683-1768 között, 2012. április 19.

A karabély a könnyűlovasság puskája volt, ezt vállon hordták, de alkalmanként a nyeregre csatolták.

A régi huszársisak a kucsma volt, ez egész világon elterjedt. Sokan úgy emlegették, hogy huszár „csákó”. Ez csúcsos volt, nagyméretű és sujtásos.

A vállon hordott dolmány, mente és pajzsvédő nagy szerepet töltött be. Ezeken a zsinóros sujtás szintén a kardvágástól védte a huszárt.

A magyar huszárok kistermetű, gyors lovakon harcoltak. Ez a nyereg rokona a keleti ősmagyar „hidas” nyereggel, ami a lovat a ló gerince felé emelte.

Újdonság volt az egyenruha. Rákóczi minden reguláris ezrednek külön egyenruhát tervezett, amit a vármegyék készítettek el. A kuruc-huszár viselet nyomai ma is megfigyelhetők, mivel világszerte elterjedt volt. (8.kép)

A legjobb és legdíszesebb huszár viseletnek a magyar nemesi testőrség egyenruháját tartották, ami zöld dolmányból, piros nadrágból, mindkettő sűrű ezüst szegéllyel volt bevonva, sárga csizmából és medvebőr süveg kócsagtollal vagy a bal vállról alá omló laza köpenyből állott és fehér körgallérból áll.

A huszárdobos a nyereg elé szíjazott dobokon verte a jelt ébresztőre, gyülekezőre vagy a rohamra. Ez a huszárszokás az angol királyi lovasságnál napjainkban is megfigyelhető. Később trombitaszóval adtak jelet a támadásra. Ennek a dallama cseng vissza a Rákóczi-induló kezdő ütemében is. (2.es számú melléklet)

„A **könnyűlovak**, lovas katonák kevés fegyverzettel és kevés védőfelszereléssel. A felderítés, védelmezés és a támadás volt a feladata a könnyűlovasságnak. Fegyverzetük : dárda, íj, kard majd később pisztoly volt.

Katonai osztályozás szerint a huszárok magyar eredetű könnyűlovas katonák”⁵. A lovagi kor és az európai feudalizmus kor után egyre jobban tisztelték a kontinensek más területein is a könnyűlovasokat. A könnyűlovasok könnyű dandárban voltak és jellegzetességeik voltak például, hogy 2-3 méteres lándzsákkal voltak felfegyverezve.

A csatát eldöntő roham indítása pedig a nehézlovasság feladata volt. Ezért ők fémsisakot, bőr- vagy acél mellpáncélt hordtak (innen származik a magyar név: vértések illetve vasasok). Nagytestű, erős csataméneken lovagoltak. A könnyűlovasság viszont kisebb termetű, de gyorsabb lovakon lovagoltak.⁶

Tehát a huszárok és a könnyűlovasok közötti különbség mind a feladatukban, mind a ruházatukban és a fegyverzetükben különbözik, mégis ugyan azt értik a két szóhasználat alatt.

1.2 Huszárok Franciaországban

Bercsényi László (9.kép) 1712-ben, huszonnégy éves korában került Franciaországba, de ekkor még csak egyetlen francia huszárkülönítmény volt ahol alezredes lett egyből. Ez a különítmény még nem volt képzett szervezett egység, és csak a császári hadseregből átszökött magyar husárokból állt. A franciák érdeklődtek a magyar huszárok iránt, és néhány magyar huszárt sikerült az alakulataikba szerezniük.

Nagyon sokat köszönhetnek a francia huszárok az „alapítójuknak” Bercsényi Lászlónak. Ez a huszárezred részben a Rákóczi-szabadságharc magyar menekültjeiből állt össze először. A Bercsényi-ezred megalakulása után megalapították Esterházy Bálint ezredét. Ennek az ezred tábornoka II. Rákóczi Ferenc (10.kép) lett. Bercsényi pályafutása alatt és után hét

⁵ Barczy–Somogyi 1987; Kedves 1998; Ságvári–Somogyi 1999; Ságvári–Somogyi–Szabó 2001

⁶ Csihák Gyögy (szerkesztette) : A Magyar huszárság története-a lovasműveltség sajátosságai, Heraldika, 2004

huszárezred volt a francia hadseregben. Ezekben az ezredekbe, a magyarok és a franciák után egyre több nemzet tagjai lépnek be.

Az I. világháború kitöréséig nagyon lecsökkent a francia lovasság száma, majdnem el is tűntek a francia alakulatok. A lovasság megszűnése után a páncélautók jelentek meg.

Felderítők nem nagyon voltak abban a korban, hanem harcoló feladatokat láttak el, gyorsan kell reagálniuk egy egy helyzetben. A lovasság célja az volt, hogy a gyalogosságot segítse és kerülő hadműveleteket lát el. Elsődleges feladatuk az, hogy az ellenséges behatolásokra gyorsan reagáljanak.

1.3 Tarbes bemutatása

Tarbes(11.kép) város Franciaország déli részén található Hautes – Pyrénées megyében. Népessége a 2006-os felmérések alapján, mindössze 47 491 fő.

1. Cathédrale Notre-Dame-de-la-Séde (12.kép)	Ez a Tarbes-i székesegyház, amelyet a 12. században kezdték építeni. Egy része még román stílusú, míg a többi már korai gótikus stílusban épült.
2. Musée Massey (13.kép)	Ez a múzeum a Musée International des Hussards emlékmúzeuma is, ahol a magyar huszáregyenruhákat is kiállították.
3. Haras (14.kép)	Ez egy régi lovassági laktanya és istálló is egyben. Itt tenyésztették ki

	a francia huszárok lovait.
4. Maison natale du Maréchal Foch (15.kép)	A franciák első világháborús hadvezérének szülőháza, ma már ez is emlékmúzeum.

1.4 Tarbes legnagyobb híressége

A Tarbes-i huszárezredről (16.kép) leghíresebb, amit a magyar származású gróf Bercsényi Lászlónak köszönhetően jött létre. Ezt az alakulatot világszerte ismerik. A Bercsényi-huszárok ma is létező ezrede, francia katonai egység, aminek a neve Les hussards de Bercheny, a hivatalos nevükön 1er Régiment de Hussards Parachutistes (azaz Első huszár ejtőernyős ezred). A jelenlegi Parancsnok, Langlade de Montgros ezredes (17.kép), a francia bercsényisek 93. parancsnoka. További érdekesség, hogy Napóleon híres - elzászi származású - titkos ügynöke, Louis Schulmeister (akiről a hetvenes években egy jópofa francia filmsorozat is készült) itt szolgált fiatalkorában, közvetlenül azután, hogy csempészként, illetve azelőtt, hogy hírszerzőként fényes pályát futott volna be a XIX. század legelején. A francia Bercsényi ejtőernyős ezred az idegenlégió híres és hírhedt ezredeinek egyike. Különlegesen képzett katonák akik a manapság vívott modernkori háborúban is megállják a helyüket ugyan úgy ahogy régen névadóik a csatákban.

Tarbes, a Pireneusok lábánál fekvő kisváros, nem csak Bercsényi ezrede révén kötötte össze a sorsát a huszárokkal. Itt létesült Európa egyetlen huszármúzeuma is.

1.5 Hogyan került a huszárság Franciaországba?

Gróf Bercsényi László a szabadságharc bukása és a szatmári béke után a fejedelemmel együtt Franciaországba (Párizsba) emigrált. Az emigrációnak főként katonai és politikai okai voltak. Rákóczi kinevezte őt testőrkapitányává. 1712-ben a fejedelem ajánlatára Ráttky György huszárezredében lett alezredes. Sikerei miatt ezredesi rendfokozatot kapott. Mivel a francia katonai vezetés felfigyelt a magyar huszár típusú könnyűlovasságra, ezért megbízták a Franciaországi fegyvernem létrehozásával. 1720-ban megszervezte az első önálló francia seregét, méghozzá magyar emigránsokból. Miután megszűnt a Ráttky-féle ezred, utána létrejött a Bercsényi-ezred, és ez lett az alapja a híres francia könnyűlovasságnak.

2 Bercsényi László, az ezred alapítója

Bercsényi László 1689. augusztus 3-án született Eperjesen, Bercsényi Miklós (18.kép) és Drugeth Krisztina gyermekeként. Apja Rákóczi harcostársa volt. Bercsényi már 19 éves korában a fejedelem testőrségének századosa lett. A trencsényi csatában különösen kitűntette magát, mert a megsebesült fejedelem életét megmentette. A szabadságharc bukása után Franciaországba menekült Bercsényi Miklós a fejedelemmel és a fia Bercsényi László is velük tartott. Később apja Bercsényi Miklós és a fejedelem Törökországba emigráltak. Itt a rangját megtarthatta László, és 1712-ben alezredesként folytatta tevékenységét a Ráttky György vezette huszárezredben. Ebben a korban nagy szerepe volt a magyar típusú huszárságnak. 1720-ban XV. Lajos francia király megbízásából megszervezett ezred parancsnokaként gyorsan haladt előre a ranglétrán. Ezt az önálló francia ezredet magyar emigránsokból hozta létre. Ez az ezred mai napig is létezik, mint deszantosok. A deszant egy konkrét harci feladat megoldása érdekében ideiglenes létrehozott katonai alakulat, melyet

különlegesen képzett katonákból állítanak össze. A feladat jellegétől függően megkülönböztetünk légi és tengeri deszantot.

1743-ban a francia huszárok főfelügyelője lett, majd a huszárok mellett már a lovasság 32 további lovasszáza is a parancsnoksága alá tartozott. Sikeresége miatt elnyerte a Szent Lajos-rendet és a „könnyűlovasság vezérezredese” címmel is kitüntette a király. 1758. márciusában megkapta a Franciaország marsallja címet. A Franciaországban élő lengyel király Stanislaw Leszczynski birtokán élt, majd a saját kastélyában hunyt el, amit még 1729-ben vásárolt meg földesúri jogokkal együtt.⁷

Kastélya Luzancyban van. Nevét és címerét a Tarbes-i ezred viseli hagyományörzés szempontjából. Mivel Gróf Bercsényi László sokat tett a francia huszárok fejlődésében.

⁷ Zachar József: Franciaország magyar marsallja Bercsényi László; Zrínyi Kiadó, Budapest, 1987.

2.1 Huszárhagyományok a mai francia hadseregben

A „francia Bercsényiek” hagyományai egészen a XIII. századig nyúlnak vissza. Magyarországon a katonai hagyományörző mozgalom a nyolcvanas évek közepén kezdődött. Az 1848-as huszárhagyományokat ápolók vannak többen, de sokan vannak aki honfoglaláskori, Anjou-kori, kuruc-kori, kiegyezés korabeli, sőt az I. és II világháború korát idéző egyesületek is. „Az egykori igazi huszárok, még a nyolcvanas évek végén megalakították a Magyar Huszár és Lovas Hagyományörző Társaságot. E számos, országos hírű lovas szakembert is felvonultató szervezet nevéhez fűződik a Nemzetközi Huszártalálkozók megrendezése.”⁸A több mint 250 évvel ezelőtt itt alapította meg Bercsényi László az első francia huszárezredet. Azóta nagy változásokon esett át az idők során de az ezred neve és a hagyomány nem változott. Bár a lovakat a II. világháború után felváltották a repülőgépek és a kerekes könnyűpáncélosok, de a huszárhagyományok tovább élnek. Az ejtőernyősök váll-lapján és barettjén, megfigyelhető a „magyarnak” nevezett zsinóros sujtás. Piros sapkájukon megkülönböztetés miatt mindenkinek zsinórdíszítést viselnek, amely fehér fonalból készült és a brandenburgi sorminta elrendezésére emlékeztet a huszárok egyenruhájának nyári és prêmes dolmányán is. Az ezred tagjai által viselt vörös barett (19.kép), egy apró részben eltér a többi francia ejtőernyősétől, a jelvény alatt vitézkötés látható, amire külön miniszteri engedélyt kellett szerezniük.

Ebben az évben újra megnyitott a Franciaországi huszármúzeum. A kiállításon fontos szerepet kapott a magyar huszárság története. Több mint 150 huszárnak felöltöztetett próbababa (20.kép), 600 fegyver és körülbelül 100 festmény nézhető meg a múzeumban. Ebben a múzeumban 34

⁸http://www.sulinet.hu/oroksegtar/data/telepulesek_ertekei/Tab/pages/tabi_kilato_1998_1999/013_nagy_kalman_huszar_oldalak.htm, Összeállította: Fülöp Tibor; Katonai Hagyományörzés 2012. április 19.

országból körülbelül 15ezer tárgyat állítottak ki a huszárság 1545 és 1945 közötti történetéről. Ezen az eseményen Szócs Géza, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium kultúráért felelős államtitkára is köszöntőt mondott (21.kép). A kiállítás bemutatja, hogyan született a huszár-taktika és hogyan terjedt el Európában a 16.századtól egészen a 20.századig.

3 Az ezred magyarországi kapcsolatai

„2010. augusztusában a tarbes-i ejtőernyős alakulat katonáit fogadta MH szolnoki 34. különleges műveleti zászlóalja, hogy közös ejtőernyős ugrásban vegyenek részt a szolnoki bázisukon. Feladatuk páncélos beavatkozásokra, tankelhárító harcra és hírszerzésre összpontosulnak. Jelentős mértékben változott a feladatuk, viszont a nevük megmaradt a hagyományörzés miatt. Mindenféle beavatkozásra is készen állnak, ilyen például a mentési hadművelet, gerillaakció vagy akár a lázadás leverése. A franciák megérkezésük után felkészítő kiképzésben vettek részt. De nem csak erre volt alkalmuk, hanem kipróbálhatták a szolnokiak vegyes fegyverzetével történő lövészetet is. Különböző programokat szerveztek nekik, hogy jól érezzék magukat.

Mivel, hogy Bercsényi László emigrált külföldre, ezért nem volt kapcsolata a franciáknak a magyarokkal. Ez az idővel változott napjainkig. Nem sok kapcsolat van jelenleg a két nemzet között, de valamivel több mint régen.”⁹

⁹ Szaniy József-lövész, őrvezető a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

4 Huszártalálkozó

A huszártalálkozó minden évben megrendezésre kerül, ahol legmagyarabb fegyvernemre, huszárságra emlékeznek.

Már tizenkettedszer is Nyíregyházán (22.kép) került megrendezésre a Rákóczi-szabadságharc 300. évfordulójának a tiszteletére. Évek óta itt rendezik meg a még élő harcosok találkozójának, akik a valamikori híres könnyűlovas alakulat katonáiként szolgáltak a második világháborúban.

A Bercsényi-huszárok rendelkeznek néhány hagyománnyal. Ilyen például a Különleges Alakulat Nap, részt vesznek a Nemzeti Vágtán, Katonai Hagyományőrző Konferencia (2010) ,és a Nemzetközi Huszár-Portya (2010) is.

“A Különleges Alakulati Napot augusztus első napjaiban rendezik, Bercsényi László tiszteletére. Az alakulat ezzel nagyszabású családi napot rendez a nyugállományba vonult katonák rokonainak, családtagjaiknak, ezzel viszonzva azért amiért a zászlóaljnál szolgálva megalapozták a jó hírnevet.

A Katonai Hagyományőrző Konferencia amit 2010. februárban rendeztek meg harmadik alkalommal és 13 hagyományőrző szervezet fogadta el a meghívást. HM Hadtörténeti Intézet és Múzeumban került sor az előző konferenciára is. A hagyományőrzés az évi együttműködéséről volt szó.”

Az évben több nyíltnapokat is rendeznek a különböző alakulatok, egységek. Ezeken a nyíltnapokon a civilek betekintést nyerhetnek abba, hogy hogyan is zajlik akár egy bevetés. Fegyvereket, személyi kíséretet, rajtaütéseket mutatnak be. Különböző bevetéseket láthatunk. Nemcsak a

civilek nyerhetnek betekintést,hanem a különböző alakulatok tagjai is megnézik egymást.¹⁰

4.1 Bercsényi huszárok napjainkban

A Bercsényi huszár ezred nem a Francia reguláris (“honvéd”) erőihez tartozik, hanem Francia országban székelő szintén nagy múlttal rendelkező elit zsoldos haderőhöz az Idegen Légiónak tartozik illetve annak az egyik ezrede.

Különlegesen képzett katonák akik a manapság vívott modernkori háborúban is megállják a helyüket ugyan úgy ahogy régen névadóik a csatákban.

“Általános feladatuk a mélységi felderítés. Ez annyit tesz, hogy az ellenséges vonalak mögött dobják le a katonákat és ott felderítési és egyéb különleges műveleteket hajtanak végre. A felderítés célja hogy az ellenség csapatainak létszámát, felszerelését, járműveit harc eszközeinek számát és a csapatok mozgását megfigyelje és arról informálja a vezetőséget. Ezáltal megkönnyítve az illetékes személyek által megtervezet hadműveletek végrehajtását. A francia bercsényisek különlegesen képzett valódi éles helyzetekben edzet katonák akik olyan helyszíneken tevékenykedtek mint például: Elefántcsont part, Iraq, Afganisztán stb.”¹¹

“Folyamatosan lehet jelentkezni, egy befogadó nyilatkozatot kell kitölteni, vagy be kell menni a toborzó irodába. Ha elfogadják a jelentkezést, akkor egy alapkiképzésen kell részt venni. Ha ez az alapkiképzés is sikerül akkor átkerül egy Pitbull nevű kiképzésbe, ahol a harci tudást mérik fel. Ez a legnehezebb kiképzés. 3 héten keresztül kell bebizonyítaniuk testi-lelki kitartásukról és elkötelezettségükről. Ezen a

¹⁰ Szaniy József-lövész, őrzető a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

¹¹ Szaniy József-lövész, őrzető a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

kiképzésen 5-12km-es futást, kötélmászást, úszást, akadálypályát, teljes felszerelésben menetet és más erőgyakorlatot kell teljesíteniük.

Régebben diplomával akár hadnagyi rendfokozatot lehetett elérni. Ettől az évtől, viszont katonatiszt csak az lehet aki a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemen tanul.”¹²

5 A Magyar harcoló szárazföldi erők

Az alkotmánnyal összhangban a Magyar Honvédség felépítését az Országgyűlés a honvédelmi törvényben határozza meg.

A szárazföldi erők a Magyar honvédség fő haderőneme.

A szárazföldi erők általános feladatai:

- “az ország területének fegyveres védelme
- a szövetséges erők felvonulásának biztosítása
- békeműveleti feladatok ellátása
- a katasztrófák elhárításában való részvétel

A szárazföldi erők feladatai a háborús katonai műveletekben:

- védelmi hadművelet
- a befogadó nemzeti támogatásban való részvétel
- sikeres támogató hadművelet indítása a szövetségesekkel együtt
- a Washingtoni Szerződés 5. cikkelye szerinti feladatokban való részvétel”¹³

¹² Szaniy József-lövész, őrvezető a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

¹³ http://hu.wikipedia.org/wiki/Magyar_Honv%C3%A9ds%C3%A9g, 2012. január 18.

5.1 Alakulatok

MH 5. Bocskai István Lövészdandár

“Az alakulat az 1. és a 2. könnyű lövésszázlóaljából, a műszaki, az egészségügyi központból és a helyőrség támogató parancsnokságból a törzstámogató századokból tevődik össze. Szervezeti feladatok végrehajtásakor a 2.lövésszázlóalj átköltözött Debrecenbe Nyíregyházáról. Az akkor önálló állománnyal rendelkező hódmezővásárhelyi 3. és 62. könnyű lövésszázlóalj pedig a dandár alárendeltsége alá kerültek. A haderő átalakítás miatt 2007-ben megváltoztatták a dandár nevét, Magyar Honvédség 5. Bocskai István Lövészdandárra. Ekkor Debrecenbe áttelepültek. A 2.lövésszázlóalj létszám növelését 2009-ben ismét elkezdték, ami jelenleg is tart.

Vezetői állomány	
Parancsnok	Dr. Böröndi Gábor dandártábornok (23. kép)
Parancsnokhelyettes	Dr. Lippai Péter ezredes (24. kép)” ¹⁴

MH 25. Klapka György Lövészdandár

“Ez egy szárazföldi alakulat. Klapka György honvéd tábornokról kapta a nevét. A helyőrség Tatán van, míg a helyőrségi lőtere Szomódon.

¹⁴

http://hu.wikipedia.org/wiki/MH_5._Bocskai_Istv%C3%A1n_L%C3%B6v%C3%A9szdand%C3%A1r 2012. január 18.

Harcoló alegységei :	
	25/11. harckocsi zászlóalj
	25/1. lövésszázlóalj
	25/88. könnyű vegyes zászlóalj (Szolnok)
	101. tüzérosztály
	36. páncéltörő rakétaosztály

Vezetői állomány	
Parancsnok:	Sándor Zsolt dandártábornok (25. kép) ¹⁵

MH 37. II. Rákóczi Ferenc Műszaki Ezred

“Az alakulat fő feladata a hidak építése, fegyverek-harci kocsik javítása. Háborúban ők látják el a védelmi állásokat, ők ássák ki a bunkereket. Ez a katonai szervezet sok változáson ment át a jelenlegi formájáig, de fő feladatok és az alaprendeltetése nem változott meg. Például ilyen a békeidőszak kiképzési feladatainak ellátása, a katasztrófa védelmi feladatok ellátása.

Parancsnoki állomány	
	Nyers József mérnök ezredes (26. kép)
	Varga István mérnök alezredes (27. kép)

¹⁵ Szaniy József-lövész, őrzetű a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

	Bartók Gábor alezredes (28.kép)
	Ráfael Péter törzszászlós ¹⁶

MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj

“Részt vesz az ország bármelyik területén lévő vegyi katasztrófák, balesetek elhárításában, az ABV fegyverek ellen védelmet biztosítanak. Ez a zászlóalj osztja ki a vegyi védelmi felszereléseket. Ilyen volt például a vörös iszap katasztrófakor ők is segítettek eltávolítani a vörös iszapot, a civileknek lefertőtlenítették a ruhájukat a veszélyes szennyeződéstől.

Parancsnoki állomány	
	Szombati Zoltán mérnök ezredes (28.kép)
	Csaba Tibor alezredes
	Miklovich János alezredes (29.kép)
	Soltész János törzszászlós ¹⁷

MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred

Ez az ezred a legrégebbi magyarországi alakulat. A II. Világháború végével kezdődően jött létre. A rendőrséggel együtt működnek. Abban az esetben ha valahol bombát, rakétát vagy egyéb robbanószerkezetekről

¹⁶ <http://www.szentesinfo.hu/mozaik/szenteshu2/varos/dandar.htm>, MH 37. II.

Rákóczi Ferenc Műszaki Zászlóalj 2012. január 18.

¹⁷ <http://www.katonasuli.hu/cikk/315/mh-93-pet%C3%B5fi-sandor-vegyivedelmi-zaszloalj>, MH 93. Petőfi Sándor Vegyivédelmi Zászlóalj, 2012. január 18.

értesül valaki, akkor a rendőrség ezt az ezredet értesíti, hogy hatástalanítsák a veszélyes robbanó anyagot. “2007. március 1.-től zászlóaljként, majd 2010. június 15-től újból ezredként végzi tevékenységét az alakulat. A zászlóalj 2000. december 15-től alárendeltségbe került az összhaderőnemi Logisztikai és Támogató Parancsnoksághoz. 2001 június 30-ig végrehajtotta a diszlokációt az újpesti Petőfi Laktanyából a XV. Kerületi Irinyi Laktanyába. 2001. július 01.-vel kiegészült egy hadihajós alosztállyal és MH 1. Honvéd Tűzszerész és Hadihajós Ezred néven ezreddé alakult át.

18
”

5.2 Különbségek az MH.5/24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj, az MH 25/88 Könnyű Vegyes Zászlóalj, és az MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj-ak között

Mind a három alakulat egy konkrét harci feladat megoldása érdekében létrehozott katonai alakulat, egyszóval deszant-alakulat. Feladatköreik nagyjából megegyeznek.

H.5/24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj

“A zászlóalj fő feladatai: Váratlan vészhelyzetek, katasztrófák felszámolása, és missziós feladatokban való részvétel. Részt kell venniük az ország fegyveres védelmében, Magyar Köztársaság határai mentén kialakult válsághelyzet kezelése során, az államhatár biztosításában, a NATO által folytatott béketámogató műveletekben vállalt feladatok teljesítése során, néhány NATO tagország megsegítésében.

Néhány fő feladatuk közé tartozik :

- Felederítés

¹⁸ <http://www.katonasuli.hu/cikk/321/mh-1-honved-t%C3%BBzszeresz-es-hadihajos-ezred>

- Szabotázs
- Kulcsfontosságú objektumok (hidak, kereszteződések) biztosítása
- részvétel az ország fegyveres védelmében
- részvétel a Magyar Köztársaság határai mentén kialakult válsághelyzet kezelése során az államhatár biztosításában
- a NATO által folytatott béketámogató műveletekben vállalt feladatok teljesítése
- részvétel valamelyik NATO tagország megsegítésében
- részvétel a lakosság és a polgári hatóságok megsegítésében katasztrófa, illetve az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető helyzetben (váratlan helyzetek megoldása)
- missziós feladatokban való részvétel”¹⁹

Mivel ez nem egy hagyományos katonai ismeretekre épülő alakulat, ezért olyan képességekkel kell, hogy rendelkezzenek mint például az alkalmazkodási- és rögtönzési, találékonyság és önálló cselekvési képesség

Vezetői állománya	
Parancsnok	Rédei Róbert alezredes (30.kép)
Parancsnok-helyettes	Szabó Péter őrnagy
Törzsfőnök	Nyíri Sándor őrnagy (31.kép)

MH 25/88 Könnyű Vegyes Zászlóalj

¹⁹ <http://vorosmeteor.hu/szakirodalom/03/mh24.pdf> MH 24. Bornemissza Gergely Felderítő Zászlóalj, 2012. április 19.

“Ez a zászlóalj egy gyors reagálású zászlóalj, amelyben sokféle katona megtalálható, mint például lövész, könnyű bűvár, gépuskás, Mesterlövész, ejtőernyős. Az elődje az MH 88. Gyorsreagálású Zászlóalj volt. Elnevezésében a 25/88 azt jelzi, hogy a zászlóalj (2004. szeptember 1-től) a 25. Klapka György Lövészdandár alárendeltségébe került, ám bázisa továbbra is Szolnokon maradt. Nevében a “könnyű” az egység jellemző fegyverzetére utal, a “vegyes” pedig a bármikor, bármilyen körülmények között, bármilyen úton (légi, szárazföldi, vízi, stb.) való bevethetőségre. Rengeteget gyakorlatoznak és nagyon nagy fizikai megterhelésnek teszik ki őket például ilyen egy 40-60km-nyi séta amit 35-40kg menetfelszereléssel kell megtenniük gyors tempóban.

A zászlóalj fő feladata, hogy támadó műveleteket és erőszakos behatolásokat hajt végre.

Vezetői állomány	
Parancsnok	Dr. Ruszin Romulusz ezredes (32.kép)
Parancsnok-helyettes	Pintér Ferenc őrnagy
Törzsfőnök	Dr. Varga Bálint alezredes (33.kép)” ²⁰

MH 34. Bercsényi László Különleges Műveleti Zászlóalj

“Ez nem egy szokásos zászlóalj. A teljes képzés 2 éves és ezután egy különleges gyakorlaton vesznek részt, ami 3 hétig tart, és 5 éve ezt nevezik a katonák Pitbull-nak. Ezen felül a különleges műveleti zászlóalj. Titkos és valóban éles műveletekben vesznek rész. A Magyar Honvédség egyik

²⁰

http://hu.wikipedia.org/wiki/MH_34._Bercs%C3%A9nyi_L%C3%A1szl%C3%B3_K%C3%BCl%C3%B6nleges_M%C5%B1veleti_Z%C3%A1szl%C3%B3alj 2012.április 19.

legaktívabb zászlóalja. Akik folyamatosan külszolgálatot látnak el amolyan folyamatos körforgásban. Ebből kifolyólag az ide bekerülni vágyó katonáknak szigorú orvosi pszichológiai és fizikai alkalmassági vizsgálatokon kell átesniük. Ezt követően kezdődik meg a szigorú és alapos kiképzés ahol több szakirányban képzik a katonákat. Ezek például a specialista, lövész, Mesterlövész, és csoport parancsnok. A kiképzés minden körülményre felkészíti a katonákat. Ez a hegyi kiképzéstől kezdve a városi harcon át egészen a vízi bűvár kiképzésig mindent magában foglal. Ezzel felkészítve a Magyar különleges erő katonáit minden lehetőségre, ami a harctéri viszonyok között érhetik őket.”²¹

(Seregszemle Katonai Magazin-ból részlet a Bercsényi László Különleges Műveletei Zászlóaljából, Kaszab Zoltán zászlós, Dr Porkoláb Imre alezredes, Fábián Sándor őrnagy beszámolójából részlet

http://www.youtube.com/watch?v=QOsjh7DXlj4&feature=channel_v..) Így nyilatkoznak azok a katonák, akik végig csinálták a kiképzést:

“Magas, izmos fiatal embereket láttam két nap múlva magukba fordulva, sírva befejezni a tanfolyamot és saját maguk kérték, hogy befejezzék, mert egyszerűen mentálisan nem voltak készen arra, hogy megfeleljenek a követelményeknek.”

“Ez a zászlóalj egy rendkívül hosszú történelem perióduson ment keresztül, több mint 70 év történelemre vezethető vissza. Egészen az első ejtőernyős ugrás ideig tudjuk visszavezetni az alakulat történelmét, és azt hiszem, hogy az ejtőernyőzés egészen végigkísérte az alakulatot, és a jogelődjeink is kiemelten foglalkoztak ezzel a rendkívüli bátorságot igénylő feladattal.”

²¹ Szaniy József-lövész, őrzetető a debreceni 39.lövész zászlóaljnál

“Története egészen 1939-ig nyúlik vissza és onnantól kezdve építették ezt föl különböző szerepeket játszott a Magyar Honvédségben, volt ejtőernyős alakulat, lövész alakulat, volt mélységi felderítő zászlóalj és az új kihívások tükrében különleges műveleti zászlóalj.”

“Világ kihívásai új fejezeteket nyitottak meg a különleges erők történelmében nem csak Magyarországon, hanem külföldön is. 2001. szeptember 11-e volt az amelyik rávilágított arra, hogy minden hadseregnek szüksége van a különlegesen képzett katonákra, azért hogy a terrorizmussal harcolni tudjanak akárhol a világban.”

“Ez nem feltétlen egy elit alakulat, bár katonai teljesítő képessége azt hiszem, hogy felül múlja az átlagosat.”

“Azt hiszem ez az a három hét, amelyen ha valaki keresztül megy egész életében emlékezni fog erre az időszakra. Ez egy rendkívül nehéz fizikai és szellemi megterhelést jelentő időszak, elsősorban azt vizsgáljuk, hogy hogyan lehet úgy kitolni a katonáknak a fizikai korlátait, hogy már igazából a szellemi teljesítő képessége ami számít ott is folyamatos pszichológusok által vizsgált módszerekkel vizsgálják őket, hogy ki az aki alkalmas arra, hogy még ebben a rendkívül nehéz megtermelő időszakban megfelelően is képes legyen gondolkodni és a feladatot szem előtt tartva sikeresen végrehajtani.”

Három héten keresztül, három részre van tagolva. Első héten fizikai és mentális állóképesség tesztelése alvásmegvonással, maximalitásra törekedjenek folyamatos leterhelés mellett.

“.... elsősorban a szaktudás ami nagyon fontos.... “

“... alaptanfolyamon képezik ki a fegyvereseket...”²²

6 Bercsényi László felderítő zászlóalj (MH 34.)

6.1 Az alakulat története

A Magyar Honvédség 34. Bercsényi László Különleges műveleti Zászlóalj előtt Honvéd Ejtőernyős Zászlóalj volt, ami 1939. október 1-én alakult meg. A zászlóalj első és utolsó ejtőernyős bevetését 1941. április 12-én hajtotta végre. A bevetés során repülőkatasztrófa történt amelyben életét vesztette a parancsnok Vitéz Bertalan Árpád őrnagy is. A zászlóalj a további háborúban gyalogos alegységként harcolt, majd a háború végén ez az alakulat megszűnt. A jelenlegi alakulat 1951. október 04-én alakult meg Székesfehérváron. Az egyik legkiemelkedőbb gyakorlatot a "Harci ugrás"-t 1952-ben hajtotta végre. Itt került sor a magyar katonai ejtőernyőzés történetében először zászlóalj kötelékben végrehajtott ejtőernyős ugrásra, ami azt jelentette, hogy a teljes személyi állomány végrehajtotta az előírt ejtőernyős ugrást. A katonai szervezet működését 1954-ben felfüggesztették, majd 1959-ben újjáalakult. 1961-ben az akkor új orosz gyártmányú eszközökkel szerelték fel a zászlóaljat. Az alakulat 1963-ban Szolnokra települt a Thököly úti laktanyába majd 2001-ben átköltözött véglegesen jelenlegi helyére, a Helikopter Bázisra. Az alakulatnál 1973-ban kezdték el helikopterekből az ejtőernyős ugrásokat. Ebben az évben hajtottak végre először katonáink ejtőernyős ugrásokat a Dunába az augusztus 20-i ünnepségen. 1977-től kezdődően hajtának végre katonáink ejtőernyős ugrásokat. A felderítő alegységeknél jelenleg is rendszeresített technikai eszközeink a Németországban gyártott RS 4/4 (34.kép), RS 4/4 LA, MANTA típusú ejtőernyők és az orosz gyártmányú fegyverek, a Dragunov távcsöves puska, PKM géppuska (35.kép), AK-63/D gépkarabély (36.kép) és RPG-7 típusú kézi páncéltörő (37.kép). A katonai szervezet

²² http://www.youtube.com/watch?v=QOsjh7DXlj4&feature=channel_v..) 2012.február 10.

ejtőernyős oktatói állományából 6 fő a nemzeti katonaválogatott és a nemzeti válogatott tagjai.

A Magyar Honvédségnél folyó korszerűsítés keretében, alakulatunknál megkezdődött a szerződéses századok megalakítása, így 2001. novembertől csak szerződéses katona szolgál nálunk. Az 1. különleges felderítő század Magyarország NATO tagságától kezdődően felajánlásra került. Az alakulat több tagja vett már részt békefenntartói feladatokban, ilyenek voltak például:

UNFICYP, Ciprus

MFO, Sínai- félsziget

IFOR - SFOR, Bosznia - Hercegovina és Horvátország

KFOR, Koszovó

MFOR, Macedónia

MH Szállító Zászlóalj, Irak

ISAF, Afganisztán

Jelenleg 3 fő teljesít szolgálatot különböző NATO parancsnokságokon. A hadműveleti és műveleti területeken, továbbá a NATO parancsnokságokon megszerzett tapasztalatokat a katonai szervezet sikeresen integrálja saját vezetési rendjébe. A katonai szervezetre jellemző a szakmai felkészültségen túl a nagyfokú fizikai és pszichikai igénybevétel, melynek a napi testneveléssel kívánunk megfelelni. A katonai szervezet válogatottjai már több éve kimagaslóan szerepelnek a Magyar Honvédség Szárazföldi Parancsnokság versenyein.

6.2 Az alakulat rendeltetése

A személyi állomány, az alegységes általános katonai és szakkiképzésének, harcászatai felkészítésének, összekovácsolásának végrehatása. A katonai szervezet magasabb készenlétbe helyezhetőségének biztosítása. Az ország fegyveres védelmében való részvétel önállóan, vagy együtt működve más katonai szervezetekkel, nemzeti illetve nemzetközi

parancsnokság alárendeltségben. Katonai erő alkalmazását igénylő váratlan feladatok végrehajtása. Egyéb más erővel, eszközökkel nem elérhető, vagy speciális kijuttatási módokat igénylő információ szerzési és felderítő feladatok végrehajtása NATO, EU, vagy két vagy több oldalú együttműködés keretében. Alegységeivel különleges műveletek végrehajtása nemzeti alárendeltségben, illetve különleges műveletekben való részvétel a szövetségben vállalt kötelezettségekből eredő feladatok teljesítése során. A békeműveletekben vállalt feladatok teljesítésében való részvétel. Béke és háborús kutató-mentő feladatokban való részvétel. A 34. Bercsényi László Felderítő Zászlóalj Szolnoki helyőrségben, többek között a 25/88. Könnyű Vegyes Zászlóaljjal és a 86. Szolnok Helikopter Ezreddel közösen található.

Fontos szerepet kap a felderítés, ahol az ellenség háta mögé kerülve megfigyelik, hogy milyen fegyverzetük van, honnan érdemes támadni minden információt begyűjtenek amit csak tudnak és azokat az információkat tudatják a társaikkal. Vannak olyan esetek is, amikor éppen egy vezetőt kell likvidálni.

6.3 Szervezeti felépítése

Vezető szervek: parancsnokság, törzs, jogi- és igazgatási részleg, ügyviteli részleg, biztosító alegységek, törzsszárad, informatikai központ, egészségügyi központ.

Végrehajtó alegységek	1.Feldetrítő század
	2. Feldetrítő század
	3. Feldetrítő század
Parancsnoki állomány	
	Simon Attila – alezredes (38.kép)
	Sándor Tamás – őrnagy
	Deák Péter – őrnagy (39.kép)

7 ÖSSZEGZÉS

Bercsényi László sokat tett Franciaország Magyar eredetű huszárai történelmében. A francia katonák Bercsényinek köszönhetően nagyon sokat fejlődtek harci tudás szinten és világszerte híres a Bercsényi huszárezred, ahol mai napig magyarul is éneklük az indulójukat.

“Huszármúzeum nyílt Franciaországban. A magyar eredetű könnyűlovasság történelme - bár itthon leginkább 1848-hoz kötjük, - valójában Mátyás király idejére vezethető vissza, amikor a király rendeletére húsztelkenként egy lovas katonát kellett kiállítani. Később a magyarok adták a világnak és a haditudománynak a huszárokat Franciaországtól az Egyesült Államokig. A magyar és a francia hadtörténet közös alajka Bercsényi László, aki 1726-tól immár francia állampolgárként huszárai révén részt vett a korabeli Franciaország minden nagy fegyveres konfliktusában, és ezért 1758. március 15-én a legmagasabb francia katonai rendfokozattal, a Franciaország marsallja címmel tüntették ki.

Magyarországon sokan szeretnék, ha a francia intézményhez hasonlóan itthon is nyílna huszármúzeum. Kovács Vilmos ezredes, a Hadtörténeti Intézet és Múzeum parancsnoka a Kossuth rádióknak ezt így fogalmazta meg: az akarat mindenkiben megvan.

Bíró Tamás, az isaszegi Szent Márton Lovas Hagyományőrző Egyesület husárja szerint is sokan támogatnának egy ilyen kezdeményezést. A tárgyi eszközök összegyűjtése megoldható lenne - jegyezte meg. ²³

²³ Kossuth Rádió Krónika | 2012. március 17. szombat 17:48 (http://www.hirado.hu/Hirek/2012/03/17/13/A_magyar_konnyulovassag__huszarmuzeum_nyilt_Franciaorszagban.aspx)

